

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyenlő részletekkel is.
Közlegyek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szerkesztésével és a közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K. Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomtatásában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A képzelt és a valóságos előny.

Budapest, 1901. január 24.

(P. C.) A képzelt előnyök természetesen sokkal gyakoribbak, mint a valódiak. Könnyebb is őket megszerezni, mint a valódiakat s ezért gyakran egyetlen vigaszt képezik a fájó hiúságnak. Ilyen olesón szerzett előnnyel akart fényeskedni mult szombatn a parlamentben Polónyi Géza: képzelt előrelátással. Interpellációt intézett ugyanis a miniszterelnökhöz, valjon mi vár az országra, ha az osztrák reichsrath, követve Bärnreither volt osztrák kereskedelemügyi miniszter javaslatát, ottatizen-negyedik szakasz alapján alkotmányosan fennálló kiegyezést nem utasítja ugyan vissza, de tárgyalás alá sem veszi, és más, Ausztriára nézve kedvezőbb kiegyezés tárgyalását követeli; hogy fest akkor az állapot Ausztriával való vám- és kereskedelmi szövetségünkre, az autonom vámtarifára, és ennek folytán az új kereskedelmi szerződésre nézve, különösen Németországgal? és indokolta az interpellációját. És hogyan indokolta Polónyi ur: rendkívül pathetikusan, terjedelmesen és öntelten. De egyáltalán nem helyesen. Pedig az az idő, mely az interpelláció bejelentése és indoklása közt eltelt, elég lett volna, hogy a képviselő ur helyesen és rövidre szabja a mondani valóját. A rövidség persze nem engedte volna, hogy sulyos állam férfiúi gondok dudoros redőzetével disztise fel magát, a helyesség pedig megkövetelte volna, hogy interpellációját, mint feleslegeset vonja vissza.

De akkor mi történt volna a képzeltelőnnyel? Polónyi oly nagy lelkű volt, hogy nem követelte, hogy a miniszter elnök azonnal válaszoljon interpellációjára; Széll Kálmán azonban legkevésbé sincs utalva az ilyen nagylelkűsége, miután neki nem kell fehéritővel és pirosítóval rakni magára előnyöket, mert bármely pillanatban szolgálhat valódi államférfiúi előnyökkel, és tényleg szolgál is az országnak.

Tehát válaszolt azonnal és oly röviden és találoán, mint csak a tárgyilagosság képes. Akármilyen tervek merüljenek is fel odaát, azok minket teljesen hidegen hagyhatnak. Velük szemben előre hivatalosan állást foglalni, nem felel meg sem a kormány, sem a parlament méltóságának. E tervek csak nem lehetnek erősebbek a törvéynél, melyet királyunk szentesített. Ha megegyeznek a törvénnel, akkor úgy is jól van; ha pedig nem egyeznek meg, ám akkor sincs baj, mert hiszen akarunk nélkül ugysem lehet őket megvalósítani. Szinte naiv az a feltevés, hogy magunk fogunk segíteni rosszabb szerződést kötni annál, melylyel törvény szerint bizunk. Az országra tehát semmi más sem vár, mint a törvényes állapot fentartása. Az Ausztriával való vám és kereskedelmi szövetségre vonatkozólag is. Mert ilyen szövetség jelenleg egyszerűen nem is létezik. Ausztriával szemben elvileg a viszonyosság álláspontján állunk, mely viszonyosságot szuverén elhatározásunkból kifolyólag 1907-ig engedtünk neki; a tárgyalásokat egy közös

autonom vámtarifa végett, mely új kereskedelmi szövetséghez vezethet, az 1899. XXX. t. cz. értelmében még ebben az esztendőben meg kell indítani; de ha mindjárt nem találkoznának is ezek a tárgyalások a törvény értelmében egyedül kielégítő eredménnyel, a parlamentáris elintézésel, tehát ha tulajdonképpen megbeszelnének is, akkor ez csak a teljesen különvált vámterületet idéznél elő Magyarországon és Ausztrián közt, de semmiesetre sem kereskedelmi politikai megállapodások lehetetlenségét más államokkal, főleg Németországgal.

Tehát semmi irányban sem volt szükség Polónyi körülmények emlékeztetéseire. A formula, melyet Széll Kálmán teremtett a törvények, melyek az ő javaslatára keletkeztek, bizonynyal elég bizonyítékok arra, hogy ő mindezt már régen átgondolta, már régen megtette intézkedéseit még a legvégső esetre is. Miért is „Lieb Vaterland magst ruhig sein!“, mert az az ő, mely „fest und treu“ áll jóléted előtt, bátran lemondhat arról, hogy Polónyi ur váltsa fel; az ő képzelt, mentő előrelátása csak felületes, hézagos törvény magyarázatból eredt.

Politikai hir.

A megsértett parlament. Az a jelentés, melyet, az igazságügyi bizottság terjesztett a képviselőház elé, így hangzik:

„A szegedi kir. főügyész 1900. december 14-éről 3353. sz. alatt a képviselőház elnökéhez intézett fölterjesztésében előadja, hogy a Szegeden megjelenő „Közvélemény“ című politikai napilap 1900.

T Á R G Y A.

Éjféli történet.

Egy rövid, szürke téli vasárnapnak az éjszaka volt. A várost körülfogta az éjféltutáni szomorú esőködés. Hullott a hó szakadatlanul, egymásba olvadó kristályokban, melyeket a sivitó szél, mint tekergőző fehér kigyókat repített tovább az aszfalton, be-becsapva, az éjszaka ritka járó-kelőinek a szeme közé. Szakadó hóvihar töltötte be az utcák között; és a hóvihar csapkodása között alig lehetett két lépésnyire látni.

Az egész körut mentén nem volt egyetlen kocsi sem. Gyalog kellett, hogy bele vágjak a hazavezető utba, a mely körutakon vezetett végig.

Halálisan kimerülve az egész éjjeli munkától, szinte megmeredve a hidegtől és a szemembe ütköző hótól haladtam előre. Egyetlen gondolatom, egyetlen törekvésem volt elérni a meleg szobát, a melyben a szamovárt, egy jó cigarett és a vetett ág várak reám.

Befordulva a Károly-körutra tompultságomból hirtelen egy kiesi kéz érintése riasztott fel. Éreztem, hogy a piczi, kesztyűs kéz, amint félénken, egy kétségbeesett elhatározástól ösztönözve vállamat

megérinti, reszket a külső hidegtől és valami belső, lázas forrástól.

Nem volt szükség reá, hogy megforduljak. Egy remegő, puha kar fonódott a karomba és egy édes női hang sugta lázason, könyörgő hangon a fülembe:

— Uram, az Isten szerelméért, legyen hozzám irgalommal. . . Kicsiny, filigrantermetű asszonyka volt, vékony köpenykeje fölött nagy, tarka, színehagyott sálba volt burkolva, fején valami ócska kapizsony volt, alóla pedig néhány kiszabadult hajfürt lógott a homlokába. Még fiatal lehetett, de a szenvedés és nyomorúság megölték a szép fejét. Fonyadt arczából azonban, mint két fáklya lobogtak ki nagy, fekete, mohó tüzes szemei.

— Engedje meg kérem, hogy egy darabig önnel mehessek — szólt eső hangon.

Habozás kifejezését láthatta rajtam. Lázas sietéssel folytatta hát:

— Ne gondolja, hogy valami kósza rossz nő vagyok. . . de itt kell, hogy legyenek az utcán, most, ebben az órában. . . Oh, ha Ön tudná. . .

Mélyszóga részvét férközött a szívembe ez iránt a szomorú, hervatag idegen asszony iránt. Önkénytelenül, csak a szin titkos telepáciája útján megéreztem, hogy sulyos, valódi fájdalom kényszeríti ezt az asszonyt éjszakai Golgota-utjára.

Gyöngédén megszorítottan hát a karomba fű-

zött karját. Megértette, hogy nem utasítom vissza és újra éreztem szemembe kapcsolódni roppant szépséges fekete szemének a tekintetét, a mely most a hála és valami gyenge öröm kifejezésével szegeződött reám.

Néhány lépésnyire előttünk hirtelen egy fekete alak bukkant ki a hóból. Magas, deli férfialak volt, felgyürt gallérral és menesikoffjának zsebébe dugott kézzel.

Az asszony összerázódott.

— Jöjjön gyorsan, sugta hirtelen, göresös erőszakkal vonva maga után.

A férfi befordult a körút egy mellékutczájába. Mi nyomról-nyomra követtük, oly távolságból, hogy sem el nem veszhetett előlünk, sem észre nem vehett bennünket.

Az asszony mellettem egyszerre megszólalt. Ugy látszott, hogy belső világában a gondolatok küzdése egy oly ponthoz ért, a melynél a lélek egy tulságosan megtelt pohárhoz válik hasonlóvá.

— Az ott a férjem — kezdte az előttünk borkáló alakra mutatva.

— Gondoltam.

— Irnok a városnál. Négy évvel ezelőtt esküdünk meg. Két gyermekünk van, egy fiú, meg egy leány. Gyönyörű gyerekek. Ő hozzá hasonlítanak.

Kis szünetet tartott.

A Ferencz-városban lakunk. Eleinte szépen

december 9-én megjelent, egy eredeti példányban bemutatott 218-ik számában a főszerkesztő Rostkovich Arthur „Megsértett képviselőház” címmel vezércikket közölt, melyben a magyar országgyűlés képviselőháza ellen a büntető törvénykönyv 262. §-a alá eső nyilvános rágalmazást megállapító állítások foglaltatnak s kérelmezni, hogy ez alapon a büntető eljárás hivatalból leendő megindításához a képviselőház a 269 §. értelmében szükséges meghatalmazást adja meg. Az igazságügyi bizottság meggyőződést szerezvén arról, miszerint megállapíthatónak mutatkozik, hogy Rostkovich Arthur a jelzett vezércikk közlésétől a képviselőház ellen nyilvános rágalmazást követett el, ennek megfenytése céljából az erre illetékes szegedi királyi főügyesség részére a kért fölhatalmazás megadását hozza javaslatba.

A tisztviselők érdeke.

Budapest, 1901. jan. 24.

Nemcsak a hivatalok ügye az, hogy kik és miként ítélkezzenek a tisztviselők fegyelmi ügyeiben. A tisztviselők alkotják a magyar társadalom jelentékeny részét. Sőt épp a tisztviselői elem az, mely azt az intelligens középosztályt adja, melyből a magyar társadalom jellege domborodik ki. Az a gondolatvilág, mely a tisztviselőké, jellegzetes gondolatvilága a magyar társadalomnak. A tisztviselői kar függetlensége ilyenkor szinte egy a magyar társadalom függetlenségével.

Ezért mondhatjuk, hogy nemcsak a hivatalnokvilágnak, de a magyar társadalomnak ügye az, a melyet a tisztviselők országos egyesülete a múlt héten napirendre tett. A hivatalnok hivatásánál fogva mindig alárendeltje valakinek. Még a miniszter is. Hát még a kisebb hivatalnok, a ki fölött a főnökök egész sora áll. Arról tehát nem lehet szó, hogy a hivatalnokságot ezen alárendeltségi viszony alól feltétlenül függetlenítsék. Az ilyen törekvés czéljaitan s félreismerése a hivatalnoki pályának.

De arról igenis gondoskodni kell, hogy a hivatalnok ne legyen kiszolgáltatva az alárendeltségi viszonyoknak, hogy a hivatalnok, a ki egész életét pályájának szenteli, ne legyen rabja vagy ide-oda dobható játéka fölöttesének. Elvégre is az alárendeltségi viszony elismerése mellett is gondoskodni kell arról, hogy a hivatalnok jövője és megélhetése ne legyen kockája a fölöttes személy szeszélyének.

Ezt a czélt szolgálja a hivatalnokok mozgalma, a mely szabályozni akarja a hivatalnokok fegyelmi hatóságát és a fegyelmi eljárást. Ezeket eddig nálunk törvény nem szabályozta. Késza rendeletekben

össze vagyon ugyan hordva egy s más rendelkezés; de élére állított esetben ugyanaz, aki a rendeletet megalkotta, hatályon kívül helyezte vagy eltekintett tőle s nem igen kellett félnie a nyilvánosság tiltakozásától, mert ezek a fegyelmi ügyek s a belölők támadt egy-egy családot néha tönk szélére kergető komplikációk rendezése a hivatalszobák négy fala közt játszódtak le. A lesújtott hivatalnok nem kereste a nyilvánosságot; meghúzódott, nehogy a felsőség még szigorubbant sújtson le rá.

Ezért lép fel most a tisztviselői kar önérvényesítésével azzal a követeléssel, hogy a fegyelmi ügyek, mint a polgárság egyéb jogszolgáltatási ügyei ne legyenek elbujtatva a világ ellenőrző szeméi elől, hanem tárgyalassanak a nyilvánosság ellenőrzése mellett. Ez lehet ugyan kényelmetlen az önző felettes hatóságra nézve, de érdeke a hivatalnokságnak bárha tagadhatlanul meg van a nyilvánosságnak a maga hátránya a hivatalnokságra nézve is. Ugyanis a hivatalnokot is sértheti, ha fegyelmi ügyét, melytől felette alapos is és személyi természetű, nyilvánosan tárgyalják. De ezt a malicziomot a hivatalnok köteles elviselni azért a jóért, amely a nyilvános tárgyalásban rejlik.

Összefügg ezzel az is, hogy a fegyelmi ügyeket tárgyalják szóbelien. Eddig aktákba verte a hivatalnok a maga védekezését. Ugy volt, hogy a ki nem értett a toll forgatásához, annak inkább volt vesztett ügye. A bírakban nem volt meg a személyes impresszió, a melynek alapján a bíróságok néha büntetéseket mentenek föl vagy súlyosabban ítélnek el. A közvetlen érintkezés a fél és a bíró között csak áldásos lehet az igazságszolgáltatásra; lehet, hogy kárára lesz a félnek, a ki a bíró előtt áll, mert a bíró jobban belelát a tett titkosabb motívumaiba, de az igazságszolgáltatás érdekei mindenesetre inkább meg lehetnek óva a szóbeli tárgyalás mellett. Jól teszik tehát a tisztviselők mozgalma intézők, ha a szóbeli tárgyalást erőlyesen követelik s ha ragaszkodnak ahhoz, hogy a ki nem bír a szó hatalmával az vehessen maga mellé a fegyelmi ügyekben védőt, a ki pótolja azt, a mi eloquenciában a fegyelmi ügyvéd hiányzik.

Legfőbb kívánsága azonban a hivatalnokságnak az, hogy ne a princípális legyen a vádló és bíró egy személyben, hanem valósággal bírák vegyenek részt a fegyelmi ítélkezésben. Független bírói elemeket, a melyek rendes hivatásuknál szokva vannak ahhoz, hogy elutasítsák maguktól az illetéktelen befolyásokat.

S ezt a követelményt csak méltányolni lehet. Bíró eddig a fegyelmi ügyekben a hivatalbeli társ volt; ugyanannak a hivatalnak tisztviselői, bárha magasabb tisztviselők ítélkeztek a fegyelmi alá vont

hivatalnok fölött. Vagy pajtáskodás lett ebből s így érdekszempontokból bírálták el a fegyelmi ügyet: a mi aztán a köznek volt hátrányára, vagy pedig a hivatalbeli főnök, a ki közvetve vagy közvetlenül tulajdonképp a bíróság elé állította az illető hivatalnokot: az lett a bíró. Az ilyen bírótól, a ki már mint hivatali följebbvaló angazsálva volt az ügyben, nem várhatni független, igazságos ítéletet, az ilyen bíró ragaszkodni szeret eddig! véleményéhez, nehogy önmagát dezavualja.

Ebből a felszeg helyzetből egyetlen menekülés az, hogy az igazságszolgáltatás elemeit vonják be a fegyelmi bíróságba. Benne lehet emellett a tisztviselői kar is mint a szakkérdésekben irányító elem, de a fegyelmi tanácsokban többségben mégis a független bírói elemeknek kell lenniök. Csak ekkor bízható nyugodtan a főriák becsülete, a családok nyugalma a fegyelmi bíróságokra s csak ekkor bír a magyar társadalom feltétlenül megbízható elbíró testületet a magyar társadalom lényeges részét kitevő tisztviselői kar számára.

Roméljük, hogy illetékes helyen méltatni fogják és felkarolják a hivatalnoki kar e mozgalma. Hungarus.

Viktória angol királynő meghalt.

A mire egész Európa pár nap óta el volt kőszülve, mert bizonyos volt — az szerdán este 6 óra 15 perczkor bekövetkezett.

Viktória angol királynő és India császárnője: meghalt.

Három nap óta eszméletlenül feküdt osbornei kastélyában. Halálát bizonyosra vették már vasárnap reggelre, de a nyolczvankét éves agg asszony erős, szívós testétől nehezen válik el a lélek. Aki hatvanhárom esztendőn, a históriában szinte páratlanul hosszú időn át uralkodott, életéről szervezett nehezen bírja le a halál is, melyet nagy kora mellett is valósággal időelőttinek lehet mondani. Egészséges szervezetével, nyugodt életmódja mellett az agg királynő még élélhetett volna egy darabig. Nem volt komoly betegsége, mely hirdette volna a végét.

De az utolsó hónapokban rettenetes izgalmak érték s elborítván lelkét, lassankint megölték szervezetét. Kezdődött a vég az angolok délafrikai vereségével. A királynőt a hónapokon át érkező rossz hírek idegessé tették; álmatlanság bántotta. És ekkor érte a nagy csapás: kedves unokája, Viktor Keresztély herceg elesett a délafrikai harcmezőn. Viktória királynő ekkor napokig sírt, aztán buskomorságba esett, melyből karácsony óta már csak néha-néha, akkor is rövid pár órára tért magához. Lassankint elhomályosodott elméje, úgy, hogy a múlt héten, bár betegséget nem láttak rajta, négyszer tartottak minisztertanácsot, hogy a kormányzást Viktória királynő helyett régensre bízzák.

E tanácskozások közepette tört ki a királynő baja testileg is. Váratlanul mély aluszékonyság fogta el, valószínűleg gutaütés is érte, úgy, hogy teste egészen megbénult, látását elvesztette, enni és beszélni nem tudott. Így feküdt péntek óta a halál küszöbén, melyen tegnap este átlépett.

Viktória élete.

(Gyermekekora.)

Viktória Alexandra 1819. május 24-én Londonban, a Kensington-palotában született. Atyját még fél éves korában elvesztvén, édes anyja, Viktória szász-saalfeld-köburgi hercegnő, vezette a nevelését.

Mikor trónörökösödési igényei rokonainak kora elhunytával mindinkább előtérbe léptek, addigi nevelítésében is jelentény változások történtek. Mind a mellett a házas szellem, a csendes művészeti és irodalmi örömek szeretete állandóan megmaradt a trónörökösön jellemvonásának.

Lelke gyermekies ártatlanságát talán sem jellemzi szebben, mint az, hogy mikor megtudta, hogy trónörökösön lett, első meglepetésében így kiáltott föl nevelőnője előtt: „Sok fény, de sok felelősség is jár vele” — s egyszermind jobb keze mutatóujját mintegy esküre emelve, így fejezte be nyilatkozatát: „Én jó leszek!”

(Viktória, mint királynő.)

Viktória 1837. június 20-án kezdte meg uralkodását. Az ország nagyjai miniszterei szigoruan ragaszkodván az Angliában oly aprólékosan szem előtt tartott formákhoz. IV. Vilmos halottas szobá-

megöltünk. Nekem eseléd nem kell. Vasárnap este a „Zöldfába” jártunk arra is kellett. Magában a világért sem ment volna sehova. Egy este azután vége szakadt mindennek. . . Valami gyűlésre ment s reggel jött haza. A lábán sem tudott állani. . . Azóta egészen megváltozott. . . A pénzét elpredálja, nekünk nem ad semmit. Néha egy hétig sem jön haza. Valami személylyel van.

Egészen hozzám simult. Forró lehelle az arcomat perzselte.

Most három napig nem volt otthon. Ma este haza jött. Sirtam, a térdemen könyörögtem hozzá. . . Reám sem hallgatott. Megmondtam, hogy nem bocsátom el magamtól, mert neki mellettem kell maradni, mert a hitvese vagyok, szeretem. . . És mit gondol, mit tett?

Nehezen lélegzett s szeméből nagy meleg könnyeseppek gördültek végig az arcán.

Megvert, össze-visszavert s azután elment hazulról. Most bizonyosan ahhoz a személyhez siet. . . De utánna megyek, s elébe állva megkérdem, hogyan merete elrabolni az én hitves uramat. Azután nem bánom, ha megölnek sem.

Megállt és sapát fejét vállamra hajtván, hangtalan, csendes sirással zokogott.

Ebben a pillanatban fordult be a férfi a körutól nyíló mellékutczák egyikébe. A nő is felécsudott és szintén irányt változtatva, követte az előttünk imbolygó setét szilhuettet. De csak néhány lépést tehetünk. A menesikoffus ember hirtelen megfordult és gyors lépésekkel megindult velünk szemben.

Alig volt annyi időnk, hogy egy kapu mellett meghúzódhassunk. A kicsi asszony reszketve,

halálsápadtan tapadt hozzám. De a férfi észre vett bennünket, amint mellénk ért, vizsga pillantást vetett a rejtkebe.

A férfi, aki valósággal szép ember volt, megismerte feleségét. Reám egy hosszú, gonosz kémlelő tekintetet vetett, azután megragadta az asszonyt a csuklójánál és kirántotta a kapu zugából. Egy szót sem szólva, megindult vele a körút felé.

Az asszony nem törődött velem tovább, mindenről megfeledkezve, követte a szélesvállú óriást, a mint a kutya gazdáját, aki miután megverte, enni ad neki.

Valami ellenállhatatlan kíváncsiság, keverve a megsejgyenüléssel és bosszuság homályos érzéseivel, arra késztetett, hogy utánuk menjek. Elmerültem beszélgettek. A férfi lármás goromba hangja, amelyet dühös, türelmetlen mozdulatokkal kísért, a fülemig hatolt. Egyszerre megáltak és a férfi mondott neki valamit. A kis nő erre karját hirtelen a brutális férfi nyaka köré fűzte és hosszú, szenvedélyes mámoros csókban tapasztotta ajkát annak ajakára. Szinte láttam a kitágított óriás pupillák mögött nagy fekete szemeknek mohó, lázas ragyogását.

A szélvihar lassan megszűnt és a hó is csak ritkán apró kristályokban szállingózott alá. Én gyorsan megindultam hazafelé. De még otthon is sokáig járkáltam szobámban, visszaemlékezvén a szomorú téli éjszakára, lelkemben érezve a kis égő tekintetű asszony fekete szemének izzó perzselését.

jából a haláleset hivatalos megállapítása után azonnal a Kensington-palotába, az özvegy Kent hercegné rendes lakóhelyére siettek.

Az idő még csak hajnal felé járt s így a palotában még mindenki aludt. Viktória hercegnő amint felkeltették, egy szál ingben félig álmosan, félig sirva jelent meg a rá várakozók előtt.

Melburne lord miniszterelnök rövid beszédben előadta a korai látogatás okát és célját.

A fiatal királynő elfoglaltsága csak perezekig tartott. Hamar összeszedte minden lelki és erkölcsi erejét s a jelen voltak mind elismerték, hogy a kisdéd teremtő, karsu, de kecses leány-király lényén egészen öntudatos fenség és fejedelmi méltóság áradt el.

Az ifjú királynő már az első napon meghódított minden szívet és megnyerte alattvalói tiszteletét és szeretét.

A koronázás 1838. június 28-án, a híres Westminsteri apátságban ment végbe óriási előkelő közönség jelenlétében.

(Viktória házassága.)

Az államférfiak, míg a királynő egyéniségét és hajlamait ki nem ismerték, attól tartottak, hogy a trónra jutott fiatal hölgy hajdon fog maradni, mint elődje, Erzsébet királynő. Az országnak pedig az volt az óhajta, hogy a bálványozott szépséges királynő mielőbb férjhez menjen.

Mikor a királynő férjhezmenetele először szóba került, már akkor Viktóriának megvolt a maga ideálja, Albert köburgi herceg személyében, aki 1839-ben meglátogatta Angliát s mindenkinek megakadt rajta a szeme.

A királynő magához hívatta Melbourne lord minisztert és közölte vele, hogy kész kezét Albert hercegnek nyújtani. Hosszas tanácskozások után úgy döntöttek, hogy a királynő nyilvánosan hajlandóságának jelét adja, s ha ezt a herceg kedvezőleg fogadja, akkor a királynő öt egy közvetett házassági ajánlatra bátorítja fel.

Rtáddal azután udvari bál volt, s ez alkalommal a királynő virágbokorát adott a hercegnek. Albert herceg nem tehette azt a feszesen begombolt uniformis gomblyukába, tehát elővette zsebkését fölémetszette egyenruháját a szíve táján, s a virágot, oda tette.

Azután a királynőhöz ment, akit miniszterei vették körül s kijelentvén, hogy a legközelebbi napokban elutazik, ékes szavakkal vett búcsút a királynőtől, megköszönve neki azt a vendégszeretetet, melyben Angliában részesült.

— Ha fenséged oly jól érezte magát Angliába nem lenne-e hajlandó örökre nálunk maradni — kérde a királynő, mélyen elpirulva.

— Életemet adnám, ha örökre itt maradhatnék — mondá a herceg.

Másnap a királynő külön kihallgatáson fogadta a herceget, tanuk nélkül . . . s a házasságot egy évvel később 1840. január 24-én megkötötték.

(A Prince Consort.)

A valóban szerelmi házasság huszonegy éven a legteljesebb családi boldogság főszekvé tette a királyi palotát, és példás szépségével, valamint a házasságok finom, tapintatos magatartásával, végkép eltörölte azokat a kellemetlen emlékeket, amelyeket az előbbi uralkodók hagytak maguk után.

Viktória királynő életének e legboldogabb szakát meghatóan írta le naplójában. Skótszági tartózkodásai egész haláláig emlékezetében maradtak Viktóriának. Mikor férjével együtt a természet csodálatával eltelve járta a skót bergek fölső vidékeit s érintkezett fesztenül a föld szegény népével.

Viktória boldog házasságlete huszonegy évig tartott. 1861. december 14-én hű férjét, nemes barátját elszólította oldala mellől a halál. De emléke nem halványult el soha egy percre sem a koronás özvegy szívében.

(A későbbi évek.)

A „Prince Consort” (hercegi férj) halála után Viktória végtelenül boldogtalannak érezte magát. Magányba vonult és évek hosszú során át csak néha fordult meg rendes székhelyén, Londonban; az udvari ünnepélyeken később is rendszeren a trónörökösrel és annak nejével helyettesítette magát.

Hanem azért a magányba vonulással éppen nem zárkózott el uralkodói teendői elől s az állam ügyeket a legkevésbé sem hanyagolta el. Uralkodása első napjától kezdve szigorúan szem előtt tartotta a

nagy hivatásával együtt járó kötelezettségek pontos teljesítését.

Uralkodása alatt a különben is óriási birodalom még inkább gyarapodott erőben, gazdagságban és hatalomban. Anglia az első világhatalom lett az aszszony király alatt s a tizenkilencedik század második felében nem volt oly világpolitikai kérdés, a melyben Anglia vezérszerepét ne játszott volna.

Háborút viselt eleget bár egy kivétellel, mind aprók voltak ezek, de mindenütt bőven kivette szákmányát. Az angolok harcoltak a krimi háboruban, később Kinában, majd Afganisztánban, Szudánban, később a Zuluföldön, aztán Közép-Ázsiában, Csitralban legutóbb pedig Dél-Áfrikában.

E háborút azonban Anglia viselte, a királynőt nem okolta senki. Csak most legutóbb a dél-afrikai háborúban a franciák rohanták meg s a királynő tisztes személyét torzképekben gúnyolták többször oly izléstelenül, hogy Angliában méltó megbotránkozást keltett.

JÓTÉKONYSÁG.

Kenyér a szegényeknek.

— Beszámolás a „Szent Antal kenyere”-ről. —

Tamásy Imre r. k. lelkészről.

Páduai Szt.-Antalnak már országszerte ismert és mindenütt áldásos kenyeres intézménye érdekében, annak létesítésére a múlt 1900. év október havában városunkban is mozgalom indult meg a kantai Minoriták szerzetes templomának szentelt falai között, a mely üdvös mozgalom csakugyan sikert eredményezett, mert a kath. hívek, sőt a más vallásnak pártfogása és érdeklődése mellett is, november hó 18-án a templomban felállított életnagyságú díszes Szent-Antal szobor megáldásával sikerült ezen intézménynek életet adni. Azóta hetenkint 60 szegénynek — több közülök családos — enyhíti nyomorát, inségét. Hogy városunk szegényeire nézve mily jótétemény a jó lelkek ezen önkéntes társulása és filléres adakozása: ki tudná megmondani? Hálálkodásuk és könyveik talán a legjobb hirdetői ennek!

Hogy városunknak annyi sok szép és nemes eszmét már megvalósító lakosai s polgárai érdeklődését ezen intézmény iránt felkeltsem és fentartsam, az egyesület eddigi működéséről és áldásairól beszámolok a nyilvánosság terén is és kimutatom, hogy önkéntes filléradományokkal mit lehet elérni, ha velünk az Isten.

Mint mindenütt, úgy itt is, mindjárt a mozgalom kezdetén egy Szt.-Antal szobor beszerzésére gyűjtést kellett indítani, a mit néhány úrhölgy önként elvállalt. De sokan maguk adták erre a célra adományait, a mint itt következik:

Október hó négy vasárnapján az esti szt. beszédnek végén eszközölt templomi gyűjtésből összesen 76 K. 60 f. Jánosó Ilona gyűjtőivén 63 K. 60 f. Vertán Bérnén gyűjtőivén 20 K. Zsigmond Györgyné gyűjtőivén 5 K. Fekete Andrásné gyűjtőivén 10 K. 80 f. János Gyuláné gyűjtőivén 6 K. 40 f. Mazinger Sándorné gyűjtőivén 6 K. 5 f. Vertán Gizella adott 10 K. Welner Györgyné 4 K. Ifj. Dávid Istvánné 10 K. Ifj. Jakab Istvánné 11 K. Jakab Beatrix 3 K. Id. Kádár Andrásné, özv. Szvoboda Béláné, Pétsics Béláné 4—4 K. Dr. Balogh Vendel 10 K. Ifj. Száva Dávid, Kovács Gergelyné, özv. Jánosó Dénesné, Dr. Dávid János, Bene Endréné, Martzi Ferenczné, Thier Richard, Pap Vincez 2—2 koronát. Száva Dávidné, Molnár Gyuláné, Lengyel Laura 1—1 koronát. Mazinger Sándorné 1 K. 24 f. Özv. Benkő Pálné 1 K. Összesen 269 korona 69 fillér.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— **Esküvő.** Tóth Lajos kisegítő takarékpénztári igazgató és földbirtokos szombaton, január 26-án délután tartotta esküvőjét szűk családi körben a szép és bájos Jánosó Vilma kisasszonnyal, Jánosó Mózes szeszgyáros és neje Nagy Anna műveltlekű leányával. A polgári házasságkötés után Czirmai Zoltán ev. ref. segédlelkész adott áldást a boldog ifjú párra. A násznagyit tisztet Dr. Szöcs Mózes a kisküküllőmegyei központi igazgató főorvosa és neje Jánosó Irén teljesítették. Az esküvőt pompás lakoma követte a szülői háznál. Kisérje szerencsés és áldás a szép frigyet.

— **Halálozás.** Nyujtódi Jánosó Károly, gelencei tekintélyes földbirtokos, egy ósrégi székelő családnasztor, f. hó 24-én, 86 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult a szabadságharcban, mint honvéd tiszt vett részt. Haláláról dédunokái Barabás Erzsike és Barabás Mariska adtak ki gyászjelentést, melyet a következőkben közlünk: Márkosfalvi Barabás Erzsike és Barabás Mariska, úgy a magok, mint a számos rokonok nevében, a legmélyebb bánatos érzéssel tudatják, hogy a hön szerető dédapa és jó rokon: Nyujtódi Jánosó Károly földbirtokos példás munkásságu életének 86-ik évében, f. hó 24-én éjjeli 1 órakor hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A megboldogult hült tetemei f. hó 26-án d. u. 2 órakor fognak a köztemetőben neje hamvai mellé temettetni s lelkéért az engesztelő szt. mise áldozat f. hó 28-án d. e. 10 órakor fog a gelencei templomban az Egok Urának bemutatni. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott! Gelence, 1901. január 24.

— **Gyilkosság.** Kézdíszentléleki Voloncs Sándor veszekedő, verekedő természetű fiatal ember volt s e miatt sokszor összetűzött falusfeleivel. Bátor, vakmerő volt mindig, senkitől sem félt s csaknem mindig ő volt a támadó. Így történt f. hó 24-én is. Kézdívásárhelyen járt a vásárban s egy falusbeli emberrel még a városban összeveszett, hajba kapott s ellenfelét jól összevissza agyabugyálta. Haza érte mindketten Szentlélekre. Voloncs Sándort otthon sem hagyta nyugodni a csunya természete — meg a bor és a pálinka gőze. Elment ellenfeléhez s azt a saját házában megtámadva, ütlegelni kezdte. Ellenfele sem tűrhette, hogy saját házában agyonverjék, miután hiába csitította Voloncsot, lekapta a szegéről fejszéjét s úgy kollintotta párszor fejben, hogy Voloncs Sándor halva rogyott össze.

— **A kovácsznai mandátum.** Közelebbről egyik kolozsvári ellenzéki lap azt a hírt becsátotta ki, hogy a kovácsznai választókerületben, melynek jelenleg tudvalevőleg Sándor József a képviselője, jövőre Potsa Bertalan dányai nagybirtokost, Potsa József főispán fiát fogják felleptetni. Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak: Potsa Bertalan sem a kovácsznai, sem más kerületben nem szándékozik ezuttal föllépni.

— **Egy tanár halála.** P. Kopatz Pátrik, a csiksomlyói r. kath. főgymnasium derék tanára, szentferenczrendi áldozó pap, alig egy heti szenvedés után tüdőgyulladás következtében f. hó 22-én este váratlanul elhunyt. Csak 47 éves volt s ebből 21 évet, mint paptanár töltött el a csiksomlyói főgymnasiumban, hol úgy a tanulóifjúság, mint a tanári kar részéről mindig nagyszeretben és tiszteletben részesült. Temetése f. hó 24-én volt meg rendkívül nagy részvét között. Haláláról külön gyászjelentést adtak ki a csiksomlyói szentferenczrendi zárda és a r. kath. főgymnasium tanári testülete, melyeknek a boldogult egyik legképzettebb tagja volt. Nyugodjék csendesen.

— **Az árvaház bálja.** A jövő szombaton, február 2-án lesz az árvaleány-nevelő intézet álarozos bálja. A rendező-bizottság elnöki tisztét Csiszár Dénesné urhölgy s ifj. Kovács János ur vállalták magukra s már e tény elég biztosíték arra, hogy a bál fényesen fog sikerülni. Az előkészületek is meg vannak téve, a meghívók expedálása is folyamatban van, szóval a rendezés munkája serényen folyik. Városunk s vidékének intelligens közönségében igen nagy érdeklődés mutatkozik s így minden jel szerint pompás erkölcsi és anyagi sikerre van kilátás. Ezért mi is melegen ajánljuk a mulatni szerető közönség figyelmébe e táncmulatságot, melynek egyik vonzó pontja lesz egy farsangi lakadalmi menet is álaroz nélkül, gyönyörű magyar jelmezekben.

— **Gyilkosság.** Rémes gyilkosság tartja izgalomban Nagyvajdával, Fogarasmegye kisközségét. Mint írják, George Visalom Bika román atyafi szép feleségét elszerezte Bika Sofron, huszonöt éves fiatal legény, s a szerelmesek nap-nap után összejöttek minden elővigyázat nélkül. Így történt azután, hogy a bűnös viszonyról a férj is tudomást szerzett s nejét egy párszor alaposan el is verte érte. Végre a két szerelmes rémes tette határozta el magát. Egy este — folyó hó 19-én — a férj berugva tért haza s az alkalmat fölhasználva, a mélyen alvó embert, Bika Sofron szíven lötte. Maga a bűnös asszony

volt az, ki a legénynek a gyilkosságot indítványozta bátorította, s mélyen alvó uráról a takarót lerántva, a szívének irányozta a revolvért. A szerencsétlen földműves azonnal meghalt. Gyilkosa pár óra múlva megbánta tettét, s önként jelentkezett a csendőrségnél, hol letartóztaták a felbújtó asszonnyal együtt. Most a fogarasi kir. járásbírósa börtönében várják jól megérdemelt büntetésüket.

— **Nagy tűzvész Gyulafalván.** Gyulafalváról írják, hogy vasárnap éjjel az „erdélyi faipar részvénytársaság” tulajdonát képező „Gábor-fürész” teljesen a lángok martalóka lett. A tüzet késő este vették észre, s csakamar az egész telep lángban állott. Csupán a kazánház maradt sértetlenül, a többi épületek mind kisebb-nagyobb kárt szenvedtek. A mentési munkálatokat az ott dolgozó munkások és a szomszédos „József-fürész”, meg „Gyulafalva” lakossága nagy igyekezettel végezték ugyan s bár öles hó borítja a talajt, még sem tudták a telepet a pusztulástól megóvni. A kár meghaladja a százhuszezer koronát. A tűz keletkezésének okát kiderítendő, a vizsgálatot megindították, s már eddig is annyit sikerült megállapítani, hogy bosszúból keletkezett a tűz. A gyár vezetősége az óriási hó miatt a munkálatokat lezártatta, s a munkások egy részét elbocsátotta. Az így keresetétől megfosztott munkásokat gyanúsítják a gyújtogatással. A telep biztosítva volt.

— **Ebdüh.** Borzalmas, megdöbbentő eset, midőn emberen tör ki ez a szörnyű betegség. Molnár György sepsiszentgyörgyi molnárnak első legényével, Boér Andrásnál történt, hogy ezelőtt tizenöt napokkal Brassóban a vasuti állomás közelében megmarta egy

kutya. A gyanus morás következtében a Pasteur-intézetbe ment, a hol beoltották és rendszeresen gyógykezelték. Mint meggyógyult hagyta el az intézetet s visszatérve gazdájához, rendszeresen végezte tovább dolgait és megszokott foglalkozásának élt. A napokban hirtelen rosszul érezte magát, belső forráság kezdte gyötörni s elfojthatatlan vágy vett erőt rajta, hogy fusson, távozzék a házból, keresse fel a havas mezőt, a kopár erdőt, a hol nincs közelében ember. A szerencsétlenül az ebdüh jelei mutatkoztak s beszállították a vármegyei kórházba, a hol elkülönített helyiségbe vették ápolás alá az orvosok; de mentésig nincs számára többé, a vesztettség kinteljes nyavalyája fokozott mértékben támadja meg s a szegény ember dühöng és kívánja a megmentő halált.

— **A Székely Otthon.** A Budapesten alakult „Székely Otthon” legközelebb életbe lép. Ennek a jótékony egyletnek a célja, mit a kereskedelmi miniszter is rokonszenvesen fogadott, egyebek között az is, hogy a Budapesten elhelyezett székely iparos és kereskedő fiuknak hajlékot és teljes ellátást adjon, honnan aztán munkába járnának a magán iparosok műhelyeibe és a különböző gyárakba. De feladatának tekinti az egyesület a Romániába való kivándorlás ellenuloyozását is, mi végből ez évben pályázatot irt ki a Székelyföldön maradó derék eselődök részére. Jelenleg a díj a háromszék- és csikmegyeiek számára van kitűzve egyenlő részben és pedig mint egy 800 korona, mely 50—100 koronás részletekben fog kiadatni. A hű székely eselődök kitüntetésével a székelykérdés megoldásához is mindenestre hozzá fog járulni az egyesületnek eme nemes intenciója.

Szám 5621—1900. t.l.k.i.

Hirdetmény.

A közdivásárhelyi kir. törvényszék, mint t.l.kvi. hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Háromszék megyében bekebelezett Léczfalva község tagosítás következtében a község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nevezte, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törv. ezikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. ezikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítő és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1901. évi márczius hó 4-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetéstől eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5—7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hasznanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek, és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint t.l.kvi. hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1900. november 29-én.

(10. 1—3)

Vajna,
kir. törvényszéki bíró.

Olcso árak! Pontos kiszolgálás!

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre be rendezett könyvnyomdája,
könyvkötészete, papir- és írószerkereskedése Kézdi-Vásárhelyt.

Nagy választék mindenemű iratok, noteszek, tollak, tollszárazak, és tintatartókban.

Dusraktáriskolák részére színes vízfesték, radirgummi, rajzpapír és rajzszegekben.

Könyvnyomda!

Nagy nyomtatványraktár községek, egyházak, iskolák és ügyvédi irodák részére.

Mindenemű bekötött üzleti könyvek nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó mindenemű munkákat, u. m.: folyóiratok, művek, füzetek, körlevelek, falragaszok, bárcakönyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, levélborítékok czégyomással, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók elkészítését a mai kor igényeinek megfelelően gyorsan és pontosan a legutányosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körkereseti, egyházi stb. hivatalok részére nagy nyomtatványraktárt tartok. A közigazgatási nyomtatványkat készpénzfizet. mellett mélyen leszállított áron ár. sítom el.

Kiadásomban hetenként kétszer megjelenő „SZÉKELYFÖLD”

politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlapra előfizetéseket bármely időben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10 kor., félre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyomtatvány szállítója.

Különleges-ségek levél papírok, névjegyek, menyegzői és eljegyzési kártyákban.

Iskolák részére mindenféle írkák, gyakorlatok, egyenes és háromszögű vonalzó.

Papírkészítés!

Könyvek, füzetek, folyóiratok bekötése a legolcsóbb áron eszközölhető.

Folyóiratnak megrendelése a legnagyobb számlák leengedéssel vállaltatik el.